

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maatalousyrittäjän eläkelain 22 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi maatalousyrittäjän eläkelakia. Muutos koskisi työeläkevakuutusmaksun määräytymistä. Maatalousyrittäjän ja apurahansaajan työeläkevakuutusmaksu määräytyy työtulon perusteella. Työeläkevakuutusmaksun määrää laskettaessa käytetään alennettua prosenttia, väliprocenttia ja perusprosenttia. Alennettu prosentti on 49 prosenttia perusprosentista.

Alennetun prosentin määräytymistä ehdotetaan muutettavaksi siten, että se olisi 54 prosenttia perusprosentista. Myös väliprocentin määräytymistapaa ehdotetaan muutettavaksi.

Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Maatalousyrittäjän eläkelaki (1280/2006) koskee maatalousyrittäjiä ja heidän samaa työtä harjoittavia perheenjäseniä sekä apurahansaajia. Maatalousyrittäjät ja apurahansaajat ovat velvollisia ottamaan Maatalousyrittäjien eläkelaitoksesta lain määrittelemän vakuutuksen. Vakuutuksen tarjoaman eläketurvan kustantamiseksi he maksavat työtulon perusteella määrättyjä vakuutusmaksuja. Vuotuisen työtulon määrä perustuu maatalousyrittäjillä esimerkiksi viljellyn maatalousmaan tai kasvullisen metsämaan hehtaanimääriin. Apurahansaajilla työtulo perustuu apurahan määrään.

Työeläkevakuutusmaksu on alennetun prosentin mukainen siltä osin kuin työtulo on enintään 24 893,37 euroa, väliprocentin mukainen siltä osin kuin työtulo ylittää 24 893,37 euroa, mutta on enintään 39 118,22 euroa, ja perusprosentin mukainen työtulon 39 118,22 euroa ylittävältä osalta. Perusprosentti vastaa arvioitua keskimääräistä työntekijän eläkelain (TyEL) mukaista vakuutusmaksuprosenttia huomioimatta 53 vuotta täyttäneiden korotettua työeläkevakuutusmaksua. Maatalousyrittäjän ja apurahansaajan 53 ikävuoden täyttämistä seuraavan kalenterivuoden alusta lukien työeläkevakuutusmaksun perusprosentiksi vahvistetaan kuitenkin perusprosentti lisättynä yhtä monella prosenttiyksiköllä kuin TyEL:ssä tarkoitettu 53 vuotta täyttäneiden eläkemaksu ylittää sitä nuorempien eläkemaksun. Alennettu prosentti on 49 prosenttia perusprosentista. Väliprosentti on alennettu prosentti kerrottuna luvulla, joka saadaan, kun 0,51-kertaisen työtulon ja 1 244,69 euron summa jaetaan 13 940,39 eurolla. Edellä mainitut euromäärät ovat vuoden 2012 tasossa.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos ja valtio vastaavat maatalousyrittäjien ja apurahansaajien eläkkeistä. Eläkelaitoksen kustannettava osuus muodostuu sen saamista vakuutusmaksuista, joista on vähennetty kohtuulliset hoitokulut, ja sijoitusten tuotoista. Valtio maksaa kustannukset muilta osin. Täten muutok-

set vakuutusmaksun ja kohtuullisten hoitokulujen määräytymistapaan vaikuttavat suoraan valtion kustannuksiin.

Maatalousyrittäjän eläkelain 22 §:ssä määritellään työeläkevakuutusvakuutusmaksun suuruus. Pykälän 5 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että alennettu prosentti olisi 54 prosenttia työeläkevakuutusmaksun perusprosentista nykyisen alennetun prosentin ollessa 49. Lisäksi väliprosenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että väliprosentti olisi alennettu prosentti kerrottuna luvulla, joka saadaan kun 0,46 -kertaisen työtulon ja 3030,12 euron summa jaetaan 11 899,95 eurolla. Teknisistä syistä euromäärät ovat vuoden 2004 tasossa.

Hallitus on päättänyt kehyspäätöksessä vuosille 2013—2016, että maatalousyrittäjien ja yrittäjien eläkelaeista johtuvista valtionosuuksista tehdään yhteensä 20 miljoonan euron vähennys. Tämä lakiehdotus liittyy edellä mainittuun kehyspäätökseen. Maatalousyrittäjän eläkelain mukainen osuus vähennyksestä on 15 miljoonaa euroa.

2 Esityksen vaikutukset

Esitys nostaisi maatalousyrittäjien ja apurahansaajien työeläkevakuutusmaksuprosenttia. Esitys kasvattaisi Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen vakuutusmaksutuloa vuonna 2013 noin 14,7 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaisi samansuuruisia vähennyksiä valtion kustannusosuuteen. Tämän lisäksi Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kohtuullisten hoitokulujen määräytymistä on tarkoitus muuttaa siten, että kohtuulliset hoitokulut, ja täten myös valtion kustannusosuus, pienensivät noin 0,3 miljoonaa euroa vuonna 2013. Kohtuulliset hoitokulut määritellään Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hakemissa ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vahvistamissa perusteissa, joten sääntely ei sisälly tähän hallituksen esitykseen. Vuoteen 2020 ulottuvien laskelmien perusteella esitys pienentäisi valtion kustannusosuutta noin 15 miljoonalla eurolla myös tulevaisuudessa.

Esitys kasvattaisi maatalousyrittäjien ja apurahansaajien työeläkevakuutusmaksua keskimäärin noin prosenttiyksikön. Tämä tarkoittaisi keskimäärin noin 210 euroa korkeampaa vuotuista työeläkevakuutusmaksua. Edellä mainitut luvut on laskettu suhteessa nykyainsäädäntöön. Koska esityksessä ehdotetaan alennetun prosentin nostoa, työeläkevakuutusmaksuprosentin kasvu kohdistuu enemmän sellaisiin maatalousyrittäjiin, jotka ovat suuremmalla osuudella työtulostaan alennetun prosentin piirissä.

3 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistelun yhteydessä on kuultu Maatalousyrittäjien eläkelaitosta,

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:tä ja Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf:ää.

4 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 22 §:n 5 momentti seuraavasti:

22 §

Työeläkevakuutusmaksu

Alennettu prosentti on 54 prosenttia työeläkevakuutusmaksun perusprosentista. Väliprocentti on alennettu prosentti kerrottuna luvulla, joka saadaan, kun 0,46-kertaisen työtulon ja 3 030,12 euron summa jaetaan 11 899,95 eurolla. Väliprocenttia laskettaessa työtulo otetaan huomioon enintään 30 300,71 euroon.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

Työeläkevakuutusmaksuihin, jotka kohdistuvat aikaan ennen 1 päivää tammikuuta 2013, sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tässä laissa mainitut rahamäärät ja rajamäärät vastaavat työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 2012

Pääministerin sijainen, valtiovarainministeri

JUTTA URPILAINEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Paula Risikko*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain 22 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 22 §:n 5 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

22 §

Työeläkevakuutusmaksu

Ehdotus

22 §

Työeläkevakuutusmaksu

Alennettu prosentti on 49 prosenttia työeläkevakuutusmaksun perusprosentista. Väliprosentti on alennettu prosentti kerrottuna luvulla, joka saadaan, kun 0,51-kertaisen työtulon ja 964,13 euron summa jaetaan 10 798,13 eurolla. Väliprosenttia laskettaessa työtulo otetaan huomioon enintään 30 300,71 euroon saakka.

Alennettu prosentti on 54 prosenttia työeläkevakuutusmaksun perusprosentista. Väliprosentti on alennettu prosentti kerrottuna luvulla, joka saadaan, kun 0,46-kertaisen työtulon ja 3 030,12 euron summa jaetaan 11 899,95 eurolla. Väliprosenttia laskettaessa työtulo otetaan huomioon enintään 30 300,71 euroon.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

Työeläkevakuutusmaksuihin, jotka kohdistuvat aikaan ennen 1 päivää tammikuuta 2013, sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tässä laissa mainitut rahamäärät ja rajamäärät vastaavat työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.